

1. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף לו:

דתינא: ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה, ימים - ולא לילות, מימים - ולא כל ימים, פרט לשבתות וימים טובים, דברי רבי יוסי הגלילי; ר"ע אומר: לא נאמר חוקה זו אלא לפסח בלבד! נפקא ליה מהיכא דנפקא ליה לר' עקיבא; דתינא, ר' עקיבא אומר: יכול יניח אדם תפילין בשבתות ובימים טובים? ת"ל: והיה לאות על ירך ולטוטפת בין עיניך, מי שצריך אות, יצאו שבתות וימים טובים שהן גופן אות.

As it is taught in a *baraita* with regard to the end of the passage of the Torah that discusses both the mitzvot of the Paschal offering and phylacteries: **“And you shall observe this ordinance in its season from year [miyamim] to year”** (Exodus 13:10). This indicates that these mitzvot apply during the days [yamim] but not during the nights. Furthermore, the letter *mem*, meaning from, in the term: **“From year [miyamim],”** teaches: These mitzvot apply on some days, but not on all days. This excludes *Shabbatot* and *Festivals*, on which phylacteries are not worn. This is the statement of **Rabbi Yosei HaGelili. Rabbi Akiva says: This verse, mentioning an ordinance, is stated only with regard to the Paschal offering, and it is not referring to phylacteries at all. Evidently, Rabbi Yosei HaGelili, who says that at night one is exempt from the obligation of donning phylacteries, says that on Shabbat one is exempt as well. The Gemara answers: Rabba bar Rav Huna derives the exemption from the obligation to don phylacteries on Shabbat from a different source, the source where Rabbi Akiva derives it from, as it is taught in a *baraita* that Rabbi Akiva says: One might have thought that a person should don phylacteries on *Shabbatot* and *Festivals*. To counter this, the verse states: “And it shall be for a sign for you on your arm, and for a remembrance between your eyes, so that God’s law shall be in your mouth; for with a strong arm God brought you out of Egypt” (Exodus 13:9). This teaches that the obligation to don phylacteries applies when the Jewish people require a sign to assert their status as God’s nation, i.e., during the week. This serves to exclude *Shabbatot* and *Festivals*, as they themselves are signs of the Jewish people’s status as God’s nation and a remembrance of the exodus from Egypt. Consequently, no further sign is required on these days.**

2. משנה ברורה סימן לא ס"ק ה

וגם עובר משום לאו דבל תוסיף

3. תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף יח-יט.

מתני'... רבי יהודה אומר: כותב אדם תפילין ומזוזות לעצמו... גמרא. תנו רבנן: כותב אדם תפילין ומזוזות לעצמו... ולאחרים בטובה, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מערים ומוכר את שלו, וחוזר וכותב לעצמו. רבי יוסי אומר: כותב ומוכר כדרכו כדי פרנסתו.

Rabbi Yehuda says: One may write phylacteries and mezuzot for himself on the intermediate days of a Festival if he needs them. The Sages taught the following *baraita*: A person may write phylacteries and mezuzot for himself... And for others he may do these things as a favor, but not for payment. This is the statement of Rabbi Meir. Rabbi Yehuda says: If he initially made them for himself, he may employ artifice, sell his own and then go back and write new ones for himself. Rabbi Yosei says: He may write and sell them in his usual manner, in the amount that is enough to provide for his livelihood.

4. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מועד קטן פרק ג הלכה ד
חד בר נש אובד תפיליו במועד אתא לגבי ר' חננאל ושלחיה לגבי ר' אבא בר נתן א"ל הב לי תפילך וזיל כתוב לך א"ל רב איזיל כתוב ליה. מתנינא פליגא על רב כותב הוא אדם תפילין ומזוזות לעצמו הא לאחר לא פתר לה בכותב להניח.

5. קרבן העדה מסכת מועד קטן פרק ג הלכה ד

חד בר נש. אדם א' נאבדו לו תפיליו במועד אתא לגבי ר"ח שהיה סופר שיכתוב לו תפילין; הב ליה. לזה שנאבדו לו תפיליו תן תפילין שלך נמצא שלא יהיו לעצמו תפילין וכותב אדם תפילין לעצמו וזהו הערמה: איזיל כתוב ליה. בלא הערמה דמותר לכתוב אפי' לחבירו:

פתר לה. למתני' בכותב להניח לאחר המועד אבל להניח במועד אפי' לאחר שרי:

DON'T

6. תוספות מסכת מנחות דף לו: ד"ה יצאו

לא משום דאסירי בעשיית מלאכה דאפי' חולו של מועד דשרי בעשיית מלאכה איכא אות בפסח דאסור באכילת חמץ ובסוכות דחייב בסוכה ובפרק בתרא דמועד קטן (דף יט. ושם) משמע דחולו של מועד חייב... דברי ר"מ ר' יהודה אומר מערים ומוכר... משמע דמניח במועד... מיהו לאו ראה אפשר דרבי מאיר ור' יהודה לטעמייהו דאית להו שבת זמן תפילין בפרק בתרא דעירובין (דף צו:): עוד ראה מירושלמי... ומיהו בזה חולק הש"ס שלנו...

7. תוספות מסכת מועד קטן דף יט. ד"ה רבי יוסי

...ואין ראה מכאן שמותר להניח תפילין דדלמא רבי מאיר ורבי יהודה לטעמייהו דסבירא להו פרק המוצא תפילין שבת זמן תפילין... ובהלכות גדולות פסק דאסור להניח תפילין בחולו של מועד ולטעם שממעט שבתות וימים טובים מימים ימימה מסתבר שפיר דמעט חולו של מועד ולמאן דדריש (מנחות דף לו:): מלך לאות יצאו שבתות וימים טובים שהן בעצמן אות יש לומר לפי שאין עושין מלאכה כי אם בדבר האבד אבל קשיא... דמלאכה דחול המועד מדרבנן היכי ממעט להו יש לומר הואיל ואוכל מצה ויושב בסוכה אין צריך אות...

8. רמב"ם הלכות יום טוב פרק ז הלכה יג

ואסור לכתוב במועד אפילו ספרים תפילין ומזוזות... ואם אין לו מה יאכל כותב ומוכר לאחרים כדי פרנסתו.

9. כסף משנה הלכות יום טוב פרק ז ד"ה ואם אין לו

נראה שטעמו מפני שהוא סובר שאין מניחין תפילין בחוה"מ דבכלל יום טוב הוא וא"כ אין להתיר בכתיבת תפילין יותר מבמלאכה אחרת.

10. שיעורים לזכר אבא מרי ז"ל, חלק א', דף קיח

ונ"ל פשוט, דחלוקה קדושת ר"ח מקדושת חוה"מ... אולם קדושת חולו של מועד מקיפה הרבה דינים... קדושה זו מתבטאת בארבעה דברים: באיסור מלאכה (פרשת אמור), קרבן מוסף (פרשת פנחס), חובות הרגל (פרשת ראה), ובחובי מצוות הנוהגות ברגלים, כגון מצה בפסח או סוכה בסוכות. והרי שלשת המחייבים של קרבן מוסף, חובות הרגל, ומצוות החג נוהגים גם בחוה"מ. יתירה מזו, עליו להבין כי אין לנו בסוכות, או בפסח ארבע קדושות נפרדות, אחת אוסרת במלאכה, השניה במוסף וכו'. קדושת מועדים אחידה היא... אף שמחייבת היא בארבעה דברים, ברם המחייב הוא אחד: קדושת היום. נמצא, שבחוה"מ קדושת היום לא נשתנתה כלל וכלל מזו של יום טוב, ואין היא פחותה מקדושת היום של היום הראשון... שמעתי פעם מפי אבא מרי ז"ל ששאל את רבינו הגדול א"ז ז"ל, אמאי אין הוא מניח תפילין בחוה"מ, בשעה שהרא"ש ויתר חכמי אשכנז סוברים כי מצות תפילין נוהגת בחוה"מ, והרמ"א הכריע שאפילו מברכים עליה. אמנם מסורת בידינו בנידון מן הגאון מוילנא וישיבת וולוז'ין; ברם, הרי הענין נוגע בספיקא דאורייתא שהוא לחיובא, ומדוע לפחות, לא נניח בלא ברכה. על זה השיב לו רבינו הגדול: "נימוק הסתייגותי מהנחת תפילין בחוה"מ אינו משום מסורת מוולוז'ין אלא בשל דעתי, כי חוה"מ פטור מתפילין". וכאן אמר לאבא מרי כדברים האלה: "חוה"מ קדוש כמו יו"ט עצמו בקדושת היום אלא שיש בו היתר מלאכה. הפוטר של תפילין בשבת ויו"ט אינו איסור מלאכה אלא קדושת היום עצמה, והיא נוהגת בשלימותה בחוה"מ".

11. שו"ת הרשב"א חלק א סימן תרצ

ולענין הנחת תפילין בחולו של מועד ששאלת מה דעתי. אני סובר שאין מניחין שגם הם אות. שהרי חולו של מועד אסור בכל מלאכה שאינה מלאכה האבד... אף על פי שהתירו לכתוב אותם לעצמו בחולו של מועד וכן אנו נוהגין.

12. הגהות מיימוניות הלכות תפילין ומזוזות וספר תורה פרק ד

[ט] כתב רבינו יהודה שר"י היה אוסר להניח תפילין בחול המועד שהרי יש בהן אות בפסח מצות בסוכות סוכה ולולב אמנם רבינו שמשון כתב שיש להניחם בחול המועד וכן רבינו ברוך בספר התרומה וכן רבינו שמחה דגרסינן בירושלמי... [והטור כתב יש מסתפקין בו ומניחין בלא ברכה וא"א היה מניח ומברך עליהן]:

YES

13. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף מו.

תנו רבנן: היו לפניו מצות הרבה, אומר: ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על המצות. רבי יהודה אומר: מברך על כל אחת ואחת בפני עצמה.

The Sages taught: If one had several mitzvot before him to fulfill, he recites: Blessed... Who has sanctified us with His mitzvot, and commanded us concerning the mitzvot. Rabbi Yehuda says: He recites a blessing over each and every one in and of itself.

14. רש"י מסכת סוכה דף מו. ד"ה מצות הרבה ליטול לולב, **לישב בסוכה, להניח תפילין**, להתעטף בציצית.

15. הלכות קטנות למרדכי (מנחות) הלכות תפילין [המתחיל ברמז תתקסו]

הלכך נראה ראייה גמורה מן הירושלמי דחול המועד **חייב בתפילין** ר"י ובסמ"ק וכן בס"ה פ' דיש להניח בלא ברכה ומיהו מהר"ם היה מברך עליהם מההיא דירושלמי שהבאתי מצאתי.

16. הלכות קטנות לרא"ש (מנחות) הלכות תפילין סימן טז... ר"ע אומר יכול יניח אדם תפילין בשבתות וי"ט ת"ל והיה לך לאות יצאו שבתות וי"ט שהן עצמן אות. **לאו משום דאסירי בעשיית מלאכה** דאף בחול המועד דשרי מדאורייתא איכא אות בפסח דאסור באכילת חמץ. ובסוכות דחייב בסוכה. ומיהו בפרק בתרא דמו"ק (דף יט א) **משמע דבחול המועד חייב בתפילין**... מיהו אפשר דר"מ ור' יהודה לטעמיהו... ועוד ראייה מירושלמי... אבל להניח במועד אף לאחר שרי ואין לדחות ולומר דרב סבר דשבת זמן תפילין הוא. דהא **כולי אמוראי סברי דשבת לאו זמן תפילין הוא**. הילכך **מסתבר לפרש גמרא דידן דלא פליגי אירושלמי** ונפרש י"ט דומיא דשבתות דאות שלהם היא שמירת שבת מעשיית מלאכה. ובספר העיתים של הרב הברצלוני ז"ל ראיתי כתוב... ואסור להניח תפילין בחול המועד. וסומא פטור מן התפילין והציצית דכתיב וראיתם אותו פרט לסומא ע"כ. ואין נ"ל לסמוך על האי פיסקא... וגם מה שכתב הגאון שסומא פטור מהתפילין הוא ליתא. דוראיתם אותו בציצית הוא דכתיב **ויש שמניחין תפילין בחוה"מ בלא ברכה והמברך לא הפסיד**:

17. ספר אור זרוע חלק א - הלכות תפילין סימן תקפט... וחולו של מועד שמותר במלאכה מה"ת **לא הוה אות** ומניח תפילין אף על גב דאסור [בחמץ] בפסח וחייב לישב בסוכה בחג הסוכות **לא מקרי אות בהכי** וכבר השבתי **לחייב בתפילין בחולו של מועד** וזה לשוני אשר כתבתי נתתי את לבי לתור ולדרוש אם מותר ללבוש תפילין בחולו של מועד יען כי ראיתי מסתפקים בהא... ותמיה אני דהאיך נאמר דחולו של מ"מ יקרא אות וכי אפשר שימים שמותרים מדאוריית' במלאכה יהיו אות כדאמ' בירושלמי א"ר אבא בר ממל אלו הי' לי מי שנמנה עמי התרתי בשר בכור לישקל בליטרא והתרתי שיהיו עושין מלאכה בחש"מ... כלום [אסרו] מלאכה בחש"מ אלא כדי שיהיו אוכלין ושותין ועוסקין בתורה. ואינון אכלין ושתיין ופוחזין. הא למדת אפי' **דבר האסור בחש"מ לא מתסר אלא מדרבנן**. ותדע שהרי מחלקים בין **דבר האבד** לדבר שאינו אבד בין צרכי רבים לצרכי יחיד. ואי דאורייתא הי' הכל אסור... הלכך אחרי שפירשנו דמלאכת חוה"מ מותרת דאורייתא **האיך יעלה על לב איש לומר שהוא אות ויפטר מתפילין שהם דאורייתא**... וחוזרני בי ממה שפירשתי דמלאכת חוה"מ דרבנן... **למדנו שמותר ללבוש תפילין בחש"מ**:

Yes, But Without a Berakha

18. חידושי הריטב"א מסכת עירובין דף צו. ד"ה יצאו שבתות ... ואעפ"כ **ראוי לחוש לדברי האומרים שאין זמן תפילין במועד ומניחין בלא ברכה מפני הספק**, וליכא למימר דשמא אינו זמן ועבר משום בל תוסיף דכל שעושה מפני הספק אין בו משום בל תוסיף...

19. בית הבחירה (מאירי) מסכת מועד קטן דף יח: ד"ה אין כותבין ספרים

... ולא הותרה עשייתו במשנה זו אלא כדי להניח לאחר המועד וכגון שנזדמן לו עכשו מי שמלמדו ולא יזדמן לו אחר הרגל ומ"מ יראה שאף **לשטה זו מ"מ אין איסור בהנחתם** שהרי חולו של מועד אין בו איסור הוצאה ומשאוי וטלטול אלא שלדעתם אין מברכין בהנחתם וכן שמענו על קצת רבני צרפת מן המובהקים שבאחרוניהם **שנוהגין להניחם בלא ברכה וכן הדברים נראים**...

למעשה

20. טור אורח חיים הלכות תפילין סימן לא

שבת ויו"ט לאו זמן תפילין הן וחולו של מועד **יש מסתפקין בו** אם הוא זמן תפילין ומניחין אותו **בלא ברכה וא"א ז"ל** היה מניח ומברך עליהם:

21. בית יוסף אורח חיים סימן לא

...ועכשיו נהגו כל בני ספרד שלא להניחם בחול המועד ושמעתי שמקודם היו מניחים אותם בחול המועד כדברי הרא"ש ואח"כ מצאו שכתב רבי שמעון בר יוחי במאמר אחד שאסור להניחם בחול המועד ועל כן נמנעו מלהניחם בחול המועד וכן... והמאמר ההוא איתיה במדרש הנעלם לשיר השירים (זוהר חדש דפוס מונקאטש שה"ש ח.)... ומאחר שבתלמודא דידן לא נתבאר דין זה בפירוש **מי יערב לבו לגשת לעבור בקום עשה על דברי רבי שמעון בן יוחי** המפליג כל כך באיסור הנחת:

22. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילין סימן לא סעיף א - בשבת וי"ט אסור להניח תפילין, מפני שהם עצמם אות ואם מניחים בהם אות אחר היה זלזול לאות שלהם.

סעיף ב - בחוה"מ גם כן **אסור** להניח תפילין מהטעם הזה בעצמו, שימי חול המועד גם הם אות. הגה: וי"א שחול המועד **חייב** בתפילין (ב"י בשם הרא"ש). **וכן נוהגין בכל גלילות אלו להניחם במועד ולברך עליהם**, אלא שאין מברכים עליהם בקול רם בבהכ"ס כמו שאר ימות השנה.

23. ביאור הגר"א אורח חיים סימן לא סעיף ב

וי"א כו'... **ואין לדעה זו עיקר כלל**...

24. ט"ז אורח חיים סימן לא ס"ק ב

נראה דמ"מ מי שמניחין בלא ברכה בח"ה שפיר עביד כיון דקי"ל בכל דוכתא **ברכות אינן מעכבים** והזוהר מפליג מאוד בעונש הנחתן בח"ה והרא"ש עצמו כתב במסקנתו והמברך **לא הפסיד ש"מ שאין חיוב לברך** והוא לא ראה ס' הזוהר וכ"פ בהג"מ פ"ד מתפילין בשם סמ"ק דיש להניחין בלא ברכ' כי אין עובר על בל תוסיף אלא במתכוין להוסיף כנ"ל: ונ"ל עוד דהמניחין בח"ה יש לחולץ קודם הלל ומכ"ש קודם קריאת התורה שהם באים בשביל המועד ומורים על עיקר האות משא"כ בר"ח שאין הטעם משום אות אלא משום קדושת כתר ע"כ החולץ חולץ קודם מוסף כמ"ש סי' כ"ה כנלע"ד נכון.

25. משנה ברורה סימן לא ס"ק ח

(ח) שאין וכו' - פי' משום דיש מניחים ויש שאינם מניחים או אין מברכים יש לברך בחשאי **כדי שלא לבוא לידי מחלוקת** וכן לא ילך בהם בר"ה לבהכ"נ והאחרונים הסכימו לדעת הט"ז דיותר טוב להניחין **בלי ברכה** כי הברכות אינן מעכבות וספק ברכות להקל ובפרט שהגר"א ז"ל כתב שאין לדעת הי"א עיקר בש"ס ועכ"פ לענין ברכה בודאי יש להחמיר. גם קודם ההנחה יחשוב בדעתו אם אני מחוייב אני מניחין לשם מצוה ואם לאו אין אני מניחין לשם מצוה ובזה יצא ידי כו"ע דאף להסוברים דחוה"מ אינו זמן תפילין אינו עובר על בל תוסיף כיון שאינו מכוין בהנחתם לשם מצוה ודאי וכ"ש שאין לחוש בזה לאיסור זלזול של אות חוה"מ דזה ג"כ אינו אלא במתכוין לשם מצוה כנ"ל. **ותפילין דר"ת אין להניחם בחוה"מ** [פמ"ג] עוד כתבו האחרונים [והובאו בארה"ח ע"ש] דאין נכון שבהכ"נ אחת קצתם יניחו תפילין וקצתם לא יניחו **משום לא תתגודדו**. ומי שאין מניח תפילין בחוה"מ שמתפלל בבה"מ שמניחין תפילין יש לו ג"כ להניחין ובלי ברכה וצבור שנהגו להניח תפילין אין להם לשנות מנהגם:

26. ערוך השולחן אורח חיים סימן לא סעיף ד

ובדין תפילין בחוה"מ... וכל הספרדים אין מניחין וכל האשכנזים מניחים אך עתה מניחים בלא ברכה וכן ראוי לעשות וכבר האריכו בזה כמה מגדולי אחרונים זה אומר בכה וזה אומר בכה ולכן כל אחד יחזיק במנהגו **ועכשיו רבו גם בין האשכנזים שלא להניחם** ואין להאריך בזה מיהו עכ"פ בבהמ"ד אחד לא יעשה זה בכה וזה בכה משום לא תתגודדו...

27. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סימן קנט

בדבר הנישואין בימי הספירה בכאן נוא יארק וברוקלין שנתקבצו אנשים מכל המקומות אשר היו המנהגים משונים שבעצם יש לכל אחד לעשות כמנהג המקום שבא משם משום דהוי **כשני ב"ד בעיר אחת שליכא משום לא תתגודדו** וגם מהרבה מקומות נשכחו מנהגם ורוצים כתר"ה לידע דעתי העניה איך להתנהג.